

HUK209U - ANAYASA HUKUKU

Dönem Sonu Deneme Sınavı

1) Yapılması ve değiştirilmesi, tamamen olağan (adi) kanunlarla aynı yöntemlere tabi olan anayasa, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sert anayasa
- B) Katı anayasa
- C) Maddi anayasa
- D) Yazılı olmayan anayasa
- E) Yumuşak anayasa

Çözüm : Yumuşak anayasa, yapılması ve değiştirilmesi, tamamen olağan (adi) kanunlarla aynı yöntemlere tabi olan anayasadır. Günümüzde, bu tür anayasaların hemen hiçbir örneği yoktur. Gerçekten, devletin temel yapısını ve devlet içindeki iktidar bölüşümünü belirleyen ve bu niteliği itibarıyla bir çeşit toplum sözleşmesi mahiyeti taşıyan bir kanunun, olağan kanunlar gibi kolayca değiştirilebilmesi, anayasacılık düşüncesinin amacıyla çelişkilidir. Doğru cevap E şıkkıdır.

2) 1924 anayasasındaki fonksiyonlar ayrılığı 1961 anayasasındakinden farklıdır?

- A) yüzde doksan aynıdır
- B) farklıdır
- C) benzerdir
- D) kıyaslama yapılamaz
- E) yüzde yüz aynıdır

Çözüm : yüzde yüz aynıdır 24 anayasasında ne varsa 61 anayasasında aynısı vardır. Doğru cevap E şıkkıdır.

3) I. İstifa eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesi, istifanın geçerli olduğu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca tespit edildikten sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca kararlaştırılır. II. Milletvekilliğinin kesin hüküm giyme veya kısıtlanma halinde düşmesi, bu husustaki kesin mahkeme kararının Genel Kurula bildirilmesiyle olur. III. 82 nci maddeye göre milletvekilliğiyle bağdaşmayan bir görev veya hizmeti sürdürmekte ısrar eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesine, yetkili komisyonun bu durumu tespit eden raporu üzerine Genel Kurul gizli oyla karar verir IV. Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak bir yasama dönemi içerisinde toplam beş birleşim günü katılmayan milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesine, durumun Meclis Başkanlık Divanınca tespit edilmesi üzerine, Genel Kurulca üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyuyla karar verilebilir. Yukarıdakilerden hangisi milletvekilliğinin düşmesi durumları arasında yer alır?

- A) I, II
- B) III, IV
- C) I, II, III
- D) I, II, IV
- E) II, III, IV

Çözüm : İstifa eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesi, istifanın geçerli olduğu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca tespit edildikten sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca kararlaştırılır. Milletvekilliğinin kesin hüküm giyme veya kısıtlanma halinde düşmesi, bu husustaki kesin mahkeme kararının Genel Kurula bildirilmesiyle olur. 82 nci maddeye göre milletvekilliğiyle bağdaşmayan bir görev veya hizmeti sürdürmekte ısrar eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesine, yetkili komisyonun bu durumu tespit eden raporu üzerine Genel Kurul gizli oyla karar verir. Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak bir ay içerisinde toplam beş birleşim günü katılmayan milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesine, durumun Meclis Başkanlık Divanınca tespit edilmesi üzerine, Genel Kurulca üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyuyla karar verilebilir. Doğru cevap C'dir. Doğru cevap C şıkkıdır.

4)

Yabancı ülkelerde yaşayan Türk vatandaşlarına, milletvekili genel seçimlerinin yapılacağı günün kaç gün öncesinden başlamak üzere, yurda giriş ve çıkışlarında gümrük kapılarında kurulacak oy sandıklarında oy kullanma hakkını tanımıştır?

- A) 35
- B) 45
- C) 55
- D) 65
- E) 75

Çözüm :

Yabancı ülkelerde yaşayan Türk vatandaşlarına, milletvekili genel seçimlerinin yapılacağı günün 75 gün öncesinden başlamak üzere, yurda giriş ve çıkışlarında gümrük kapılarında kurulacak oy sandıklarında oy kullanma hakkını tanımıştır. Doğru cevap E'dir.

Doğru cevap E şıkkıdır.

5) Aşağıdakilerden hangisi 1961 ve 1982 Anayasaları'nın aralarındaki farklardan biri yanlış olarak verilmiştir?

- A) 1961 Temsilciler Meclisi'nin daha temsili nitelik taşımaktadır.
- B) Danışma Meclisi tümüyle partisiz bir meclistir.
- C) Danışma Meclisi Temsilciler Meclisine göre daha fazla bürokrasi ağırlıklı bir kuruluştur.
- D) 1961 sisteminde, halkoyuna sunulan anayasa tasarısının kabul edilmemesi halinde ne yapılacağı açıkça belirtilmiştir.
- E) Danışma Meclisi Temsilciler Meclisine oranla daha geniş yetkili bir kuruluştur.

Çözüm : Farklar

a. Gerek Temsilciler Meclisi gerek Danışma Meclisi, genel seçim sonucunda oluşmamakla beraber, 1961 Temsilciler Meclisi'nin daha temsili nitelik taşıdığı görülmektedir.

b. Temsilciler Meclisi'nde, günün diğer iki partisi olan CHP ve CKMP gerek doğrudan doğruya kendilerine ayrılan kontenjanlar, gerek iller ve meslek kuruluşları temsilcileri arasındaki parti üyeleri kanalıyla, Anayasa'nın hazırlanmasında büyük ölçüde etkili oldukları hâlde, Danışma Meclisi tümüyle partisiz bir meclistir.

c. Bu iki fark, Danışma Meclisi'nin Temsilciler Meclisi'ne oranla, sosyal kompozisyon bakımından çok daha fazla bürokrasi ağırlıklı bir kuruluş olması sonucunu doğurmuştur.

d. Temsilciler Meclisi MBK karşısında, Danışma Meclisi'nin Millî Güvenlik Konseyi karşısındaki durumuna oranla daha geniş yetkili bir kuruluştur.

e. 1961 sisteminde, halkoyuna sunulan anayasa tasarısının kabul edilmemesi halinde ne yapılacağı açıkça belirtilmiştir. Doğru yanıt E seçeneğidir.

Doğru cevap E şıkkıdır.

6) Ülkemizde kanun teklif etme yetkisi aşağıdaki gruplardan hangisine aittir?

- A) Bakanlar Kurulu
- B) Başkan
- C) Milletvekili
- D) Yargı
- E) Cumhurbaşkanı

Çözüm :

Anayasanın 2017 değişikliğinden önceki hükmüne göre (m. 88/1) kanun teklif etmeye Bakanlar Kurulu ve milletvekilleri yetkilidir. Bakanlar Kurulunca yapılan öneriye kanun tasarısı, milletvekillerce yapılan öneriye kanun teklifi adı verilmektedir. Değişiklikle, "Bakanlar Kurulu" ibaresi çıkarılmış ve kanun teklif etme yetkisi sadece milletvekillerine tanınmıştır. Doğru yanıt C'dir.

Doğru cevap C şıkkıdır.

7) I. Nispi niteliktedir.

II. TBMM üyeleri dışında üye olmayan bakanları da kapsar.

III. Mutlak niteliktedir.

IV. Ancak TBMM üyelik sıfatının devamı müddetince sürer.

Yukarıdaki önermelerden hangisi yasama dokunulmazlığının özellikleri arasında yer almaktadır?

- A) I-II
- B) I-II-IV
- C) II-III-IV
- D) III-IV
- E) I-IV

Çözüm :

Yasama sorumsuzluğundan farklı olarak, dokunulmazlık, nispi ve geçici nitelikte bir ayrıcalıktır. Nispidir, çünkü TBMM tarafından kaldırılabilir. Hatta anayasada belirtilen durumlarda meclisin bu yolda bir kararına gerek olmadan da ilgili üye tutulabilir, sorguya çekilebilir, tutuklanabilir ve yargılanabilir.

Sorumsuzluğun aksine, dokunulmazlık, milletvekilleri için ancak geçici bir koruma sağlar. Diğer bir deyişle bu koruma, üyelik sıfatının devamı müddetince sürer.

Yasama sorumsuzluğu ve yasama dokunulmazlığından, TBMM üyeleri dışında, milletvekili olmayan bakanlar da (m.112/4) yararlanırlar. Anılan kişiler, diğer özlük hakları bakımından da milletvekilleri ile aynı statüye tabidirler.

Doğru cevap B şıkkıdır.

8) 2017 yılında yapılan anayasa değişikliği sonrasında aşağıdakilerden hangi kurum Devlet Denetleme Kurulu'nun görev alanının dışındadır?

- A) Yargı organları
- B) Silahlı kuvvetler
- C) Emniyet Genel Müdürlüğü
- D) Barolar
- E) Sanay ve Ticaret Odaları

Çözüm : 2017 değişikliği öncesi yargı organları ve silahlı kuvvetler görev alanı dışında iken, yapılan değişiklik ile ilahlı kuvvetler de Devlet Denetleme Kurulu'nun görev alanına ilave edilmiştir.

Doğru cevap A şıkkıdır.

9) Milli Güvenlik Kurulu hangi anayasa ile Türk Yönetim sistemi'nde yer almıştır?

- A) 1876
- B) 1921
- C) 1924
- D) 1961
- E) 1982

Çözüm : Milli Güvenlik Kurulu 1961 Anayasası madde 111 ile yönetim sistemimize girmiştir.

Doğru cevap D şıkkıdır.

10) 2017 Anayasa değişikliği ile kaldırılan KHK'lerin yerini hangi işlem almıştır?

- A) Bakanlık kararnamesi
- B) Tüzük
- C) Kanun
- D) Başbakanlık Kararnamesi
- E) Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Çözüm : 2017 Anayasa değişikliğiyle Kanun Hükmünde Kararnameler kaldırılmış, onun yerine cumhurbaşkanlığı kararnamesi adında yeni bir işlem tipi oluşturulmuştur.

Doğru cevap E şıkkıdır.

11)

Aşağıdakilerden hangisi kanunların genel ve soyut nitelik taşımasını, yani kapsadığı herkese eşit olarak uygulanmasını ifade eder?

- A) Genel Oy İlkesi
- B) Servete Bağlı Oy İlkesi
- C) Şekli Hukuki Eşitlik
- D) Maddi Hukuki Eşitlik
- E) Eşit Oy İlkesi

Çözüm :

Şekli Hukuki Eşitlik: Kanunların genel ve soyut nitelik taşıması, yani kapsadığı herkese eşit olarak uygulanmasıdır.

Doğru cevap C şıkkıdır.

12) 2010 Anayasa değişikliği ile HSYK'nın üye sayısı kaç olmuştur?

- A) Beş asıl, üç yedek üye
- B) Yedi asıl, Beş yedek üye
- C) On üç asıl, Sekiz yedek üye
- D) On sekiz asıl, On yedek üye
- E) Yirmi iki asıl, On iki yedek üye

Çözüm : Kurulun üye sayısı 2010 Anayasa değişikliği ile Yedi asıl, beş yedek üyeden yirmi iki asıl, on iki yedek üyeye çıkartılmıştır.

Doğru cevap E şıkkıdır.

13) Anayasa Mahkemesi'nin statüsü ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Anayasa Mahkemesi kararları yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.
- B) Anayasa Mahkemesi, genel bütçe içinde kendi bütçesi ile yönetilir.
- C) Anayasa Mahkemesi'nin statüsünün kanun değişikliği ile değiştirilmesi mümkündür.
- D) Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyelerinin hakkında soruşturma açılması Anayasa Mahkemesi'nin kararına bağlıdır.
- E) Anayasa Mahkemesi'nin diğer devlet organları karşısındaki bağımsızlığı Anayasanın çeşitli hükümleri ile garanti altına alınmıştır.

Çözüm : Anayasa, Anayasa Mahkemesi'nin kuruluş, görev ve yetkilerini, diğer yüksek mahkemelere oranla çok daha ayrıntılı şekilde düzenlemiş, kanuni düzenlemeye çok daha sınırlı bir alan bırakmıştır. Bu sebeple, Anayasa Mahkemesi'nin statüsünde değişiklik yapılması, ancak bir anayasa değişikliği ile mümkündür. Diğer seçenekler ise Anayasa Mahkemesi'nin statüsü ile ilgili doğru bilgiler içermektedir.

Doğru cevap C şıkkıdır.

14) 1961 Anayasası'nda iptali istenen normun Resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak doksan gün olan dava açma süresi 1982 Anayasası ile kaç güne indirilmiştir?

- A) Yirmi gün
- B) Otuz gün
- C) Kırk gün
- D) Elli gün
- E) Altmış gün

Çözüm : 1961 Anayasası'nda iptali istenen normun Resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak doksan gün olan dava açma süresi 1982 Anayasası ile altmış güne indirilmiştir.

Doğru cevap E şıkkıdır.

15) Aşağıdaki davalardan hangisi Anayasa Mahkemesinin bölümlerince karar bağlanır?

- A) İptal davaları
- B) Yüce divan sıfatıyla yürüttüğü yargılamalar
- C) Bireysel başvuru davaları
- D) Siyasi partilerin Devlet yardımından yoksun bırakılması davaları
- E) Siyasi partilerin kapatılma davaları

Çözüm : Anayasa Mahkemesi, iki bölüm ve Genel Kurul hâlinde çalışır. Siyasi partilere ilişkin dava ve başvurulara, iptal ve itiraz davaları ile Yüce Divan sıfatıyla yürütülecek yargılamalara Genel Kurulca bakılır, bireysel başvurular ise bölümlerce karara bağlanır.

Doğru cevap C şıkkıdır.

16) "Yargı fonksiyonu bir uyuşmazlık dolayısıyla kanunun uygulanmasından başka bir şey değildir." Bu önermeye göre, kendi başına bir kuvvet olarak görülmeyen yargı fonksiyonu aşağıdakilerden hangisinin bir unsuru olarak kabul edilmektedir?

- A) Yasama kuvveti
- B) Yürütme kuvveti
- C) Yargı kuvveti
- D) Anayasa
- E) Hukuk

Çözüm : Önermeye göre yargı, ayrı bir kuvvet olarak değil, yürütme kuvvetinin bir unsuru ya da parçası olarak görülmektedir.

Doğru cevap B şıkkıdır.

17) Aşağıdakilerden hangisi Kurucu Meclisin görevleri arasında yer almaz?

- A) TBMM'ye, Millet Meclisi'ne ve Cumhuriyet Senatosu'na ait görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak
- B) Yeni Anayasa'yı ve Anayasa'nın Halkoyuna Sunuluş Kanunu'nu hazırlamak
- C) Anayasa'nın ilkelerine uygun Siyasi Partiler Kanunu'nu hazırlamak
- D) Yeni Anayasa'nın ve Siyasi Partiler Kanunu'nun hükümlerini göz önünde tutarak Seçim Kanunu'nu hazırlamak
- E) TBMM kurulup fiilen göreve başlayıncaya kadar, kanun koyma, değiştirme ve kaldırma suretiyle yasama görevlerini yerine getirmek

Çözüm : B, C, D ve E seçeneklerinde ifade edilenler Kurucu Meclisinin görev ve yetkilerini belirtirken, A seçeneğindeki, TBMM'ye, Millet Meclisi'ne ve Cumhuriyet Senatosu'na ait görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak Milli Güvenlik Konseyi'ne aittir. Doğru cevap A'dır.

Doğru cevap A şıkkıdır.

18) 1982 Anayasasına göre Anayasa değişikliklerinin şekil bakımından incelenmesi ve denetlenmesi yetkisi aşağıdaki kurumlardan hangisine aittir?

- A) Sayıştay
- B) Yargıtay
- C) Danıştay
- D) Anayasa Mahkemesi
- E) Uyuşmazlık Mahkemesi

Çözüm : 1982 Anayasasının 148. maddesine göre Anayasa Mahkemesi, "Anayasa değişikliklerini sadece şekil bakımından inceler ve denetler.

Doğru cevap D şıkkıdır.

19) 2017 Anayasa değişikliği ile HSK üyelerinin seçiminde aşağıdaki kişi veya kurumlardan hangisi yetkili değildir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) TBMM
- C) Yargıtay
- D) Danıştay
- E) Sayıştay

Çözüm : Kurulun Başkanı Adalet Bakanıdır. Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurulun tabîi üyesidir. Kurulun, üç üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adlî yargı hâkim ve savcıları arasından, bir üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idarî yargı hâkim ve savcıları arasından Cumhurbaşkanınca; üç üyesi Yargıtay üyeleri, bir üyesi Danıştay üyeleri, üç üyesi nitelikleri kanunda belirtilen yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilir.

Doğru cevap E şıkkıdır.

20)

Aşağıdakilerden hangisi siyasal çoğunluğun etkin şekilde sınırlandırıldığı ve çeşitli siyasal ve sosyal güçlerce paylaşıldığı demokrasi anlayışının ismidir?

- A) Çoğunlukçu Demokrasi
- B) Çoğulcu Demokrasi
- C) Mutlak Demokrasi
- D) Militan Demokrasi
- E) Rousseau'cu Demokrasi

Çözüm :

Siyasal çoğunluğun etkin şekilde sınırlandırıldığı ve çeşitli siyasal ve sosyal güçlerce paylaşıldığı demokrasi anlayışına çoğulcu demokrasi denir. Doğru yanıt B seçeneğidir.

Doğru cevap B şıkkıdır.

